

O B S A H

STRUČNÝ NÁČRT DĚJIN FILOZOFIE

Filozofie starověká

Úvod

Pojem filozofie a pojem dějin. O pojmu dějin, resp. dějin filozofie. Prameny všeobecné o dějinách filozofie. Filozofie předřecká a filozofie řecká. Mýtus – věda – filozofie. Klasifikace věd. Řecký názor filozofický 13

Prvé období řecké filozofie

Thales z Miletu. Anaximenes z Miletu. Anaximandros Miletský. Diogenes z Apollonie. Herakleitos z Efesu. Pythagoras. Eleaté. Xenofanes z Kolofonu. Parmenides. Zenon z Eleje. Melissos ze Samu 38

Druhé období řecké filozofie

Přírodovědný směr. Empedokles z Akragantu. Anaxagoras z Klazomen. Archaos. Demokritos z Abder. Hippokrates z Kos 62

Duchovědný směr. Sofisté. Protagoras z Abder. Hippias z Elidy. Prodikos z Kosu. Gorgias z Leontin 77

Sokrates. Sokratovské školy. Škola kyrenaická. Kynikové. Škola megarská. Škola elejská čili eritrejská 83

Platon 93

Aristoteles 119

Třetí období řecké filozofie

Charakteristika období. Stoicismus. Epikurejci. Skepticismus. Eklekticismus. Novopythagoreismus. Novoplatonismus 143

Filozofie středověká

Oddíl I.

Vznik a vývoj křesťanství

Rozklad a úpadek polyteismu v říši římské. Boj polyteismu v říši římské s křesťanstvím. Pronásledování křesťanů. Zánik polyteismu. Boj polyteismu s křesťanstvím, jak se jeví v literatuře. Vznik a vývoj křesťanství. Křesťanství a řecká filozofie 157

Oddíl II.

Vývoj katolického učení a katolické církve

Praliteratura křesťanská. Učení a církev věku apoštolského. Gnosticismus. Manicheismus Vznik katolické církve. Katolicismus. První základové dogmatiky. Apologetové a škola alexandrijská. Ustavení katolického dogmatu. Od Nikajského koncilu až do Jana Damašského. Další vývoj katolické církve. Rozpadení katolické církve 176
Islám 217
Židé v diaspoře 219

Oddíl III.

Dějiny scholastiky

Teologie a filozofie. Scholastika. První údobí scholastiky. Plný rozvoj a úpadek scholastiky (13.–14. století). Scholastika arabská a židovská. Závěrečný soud o scholastice 221

Filozofie novověká

Část I.

Zatímní charakterizace nové doby a filozofie. Předchůdcové reformace. Reformace česká. Husitismus. Bratrství. Reformace v jiných zemích. Protestantismus. Katolická protireformace. Pravoslavná církev v nové době. Roztrojení světa křesťanského. Renesance (humanismus). Filozofie v době reformační a renesanční 251

Část II.

Společenské poměry od reformace do revoluce 18. století. Vědecký vývoj do konce 18. století 277

Část III.

Logický (scholastický) směr nové filozofie. Francis Bacon 227

Baruch Spinoza 290

Matematicko-přírodovědecký směr nové filozofie.

Descartes a karteziánismus 293

Blaise Pascal. Filozofové port-royalští 301

Okazionalismus. Arnold Geulincx a Nikolas Malebranche 303

Spekulace psychologicko-sociologické: utopisté a přirozené právo.

Tomáš Hobbes 304

Přirozené náboženství a přirozená etika 311

Filozofická pedagogika. Jan Amos Komenský 313

Část IV.

Filozofie rozhodně duchovědná. John Locke. Gottfried Wilhelm Leibniz . . . 318

Filozofie sociologická. Giovanni Battista Vico 342

Část V.

Filozofie svobodomyšlnická. Angličtí deisté a moralisté 347

Humová skepse 353

Vysvětlivky 379

DĚJINY ANTICKÉ FILOZOFIE

Úvod

Co je filozofie? Klasifikace věd. Řecká filozofie. Mýtus v řeckém myšlení. Historie názorů o mýtu. Co jsou dějiny filozofie? Prameny řecké filozofie a dějin filozofie speciálně. Náboženské názory Řeků 405

První období řecké filozofie

Škola miletská. Thales. Anaximandros z Miletu. Anaximenes. Diogenes z Apollonie. Herakleitos. Pythagoreismus. Filozofie eleatská. Xenofanes. Parmenides. Zenon z Eleje. Melissos. Mladší přírodní filozofové. Empedokles. Anaxagoras. Všeobecná charakteristika iónské doby řecké filozofie 421

Druhé období řecké filozofie

Všeobecný úvod. Sofisté. Protagoras z Abder. Gorgias. Sokrates. Sokratovské filozofické školy. Platon. Demokritos. Aristoteles. Vědy v druhém období. . . 439

Třetí období řecké filozofie

Akademická filozofie Platonova. Škola Aristotelova (peripatetická). Stoicismus. Epikureismus. Skepticismus. Římské náboženství. Římská filozofie. Filozofie orientální 479

Vysvětlivky 502

Ediční poznámka 521

Jmenný rejstřík 523